

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 27. juuni 2024
(OR. en)

EUCO 15/24

CO EUR 12
CONCL 4

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (27. juuni 2024) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

Euroopa Ülemkogu pidas Ukraina presidendiga arvamuste vahetuse Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja üle ning Euroopa Liidu toetuse üle Ukrainale ja Ukraina rahvale.

*

* *

I. UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma varasemaid järeldusi Ukraina sõltumatus, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse jätkuva toetamise kohta riigi rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning kinnitab taas Euroopa Liidu vankumatut pühendumust jätkata Ukrainale ja Ukraina rahvale poliitilise, rahalise, majandusliku, humanitaar-, sõjalise ja diplomaatilise toetuse andmist nii kaua ja nii intensiivselt kui vaja. Venemaa ei tohi võitu saavutada. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Venemaa-poolse hiljutise vaenutegevuse eskalatsiooni, eelkõige veelgi intensiivsemad rünnakud tsiviilisikute ning tsiviil- ja elutähtsa taristu vastu, eeskätt energeetikasektoris.
2. Kuna Ukraina kasutab oma võõrandamatut õigust end kaitsta, kutsub Euroopa Ülemkogu üles tõhustama Ukrainale sõjalise toetuse andmist. Eelkõige on kiiresti vaja õhutõrjesüsteeme, laskemoona ja juhitavaid rakette, et kaitsta Ukraina elanikkonda ja elutähtsat energiataristut.
3. Euroopa Ülemkogu vaatas läbi Ukrainale sõjalise toetuse andmiseks tehtud töö, mille osas on vaja teha täiendavaid jõupingutusi. Ülemkogu kutsub nõukogu üles viima kiiresti lõpule töö Euroopa rahutagamisrahastu abimeetmetega, mis stimuleerivad veelgi sõjalise toetuse andmist Ukrainale. Euroopa Ülemkogu tervitab edusamme, mida on tehtud mitme liikmesriigi käivitatud algatuste osas, mis käsitlevad laskemoona ja juhitavaid rakette, hävitajaid, õhukaitset ja väljaõpet, ning kutsub üles neid veelgi tugevdama ja kiirendama. Selleks et aidata paremini rahuldada Ukraina sõjaväe väljaõppevajadusi, on Euroopa Liit valmis veelgi suurendama Ukraina toetuseks läbiviidava Euroopa Liidu sõjalise abi missiooni (EUMAM Ukraine) suutlikkust.

4. Pärast ELi õigusaktide vastuvõtmist, mille eesmärk on suunata Venemaale kuuluvatest tõkestatud varadest saadud erakorralised tulud täiendavaks sõjaliseks toetuseks Ukrainale, riigi kaitsetööstuse suutlikkuse suurendamiseks ja riigi ülesehitamiseks, jääb Euroopa Ülemkogu ootama esimese väljamakse toimumist käesoleval suvel.

Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni, kõrget esindajat ja nõukogu üles jätkama tööd, samal ajal käsitledes kõiki asjakohaseid õiguslikke ja finantsaspekte, et tagada Ukrainale aasta lõpuks lisarahastamine laenudena, mida teenindatakse ja makstakse tagasi tulevaste erakorraliste tulude voogude abil, eesmärgiga saavutada koos G7 partneritega ligikaudu 50 miljardit eurot, nagu arutati Apuulia tippkohtumisel, et toetada Ukraina praeguseid ja tulevasi sõjalisi, eelarve- ja ülesehitusvajadusi. Venemaa varad peaksid kooskõlas ELi õigusega jääma tõkestatuks seni, kuni Venemaa lõpetab oma agressioonisõja Ukraina vastu ja hüvitab talle selle sõja tekitatud kahju.

5. Euroopa Ülemkogu tervitab Euroopa Liidu ja Ukraina poolt võetud ühiseid julgeolekualaseid kohustusi ning täiendavaid kahepoolseid julgeolekulepinguid, mille liikmesriigid ja partnerid on Ukrainaga sõlminud.
6. Sõjalise toetuse andmisel ja ELi julgeolekualaste kohustuste võtmisel austatakse täielikult teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ning võetakse arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.
7. Euroopa Ülemkogu tervitab 15.–16. juunil 2024 Šveitsis toimunud Ukraina rahutippkohtumise tulemusi. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid jätkavad jõupingutusi, et saavutada kooskõlas Ukraina rahuvalemi peamiste põhimõtete ja eesmärkidega võimalikult laialdane rahvusvaheline, eelkõige võtmetähtsusega arengumaade ja tärkava turumajandusega riikide toetus kõikehõlmavale, õiglasele ja püsivale rahule, mis tugineb ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetele.

8. Euroopa Liit on jätkuvalt sügavalt mures kõigi Ukraina laste ja teiste tsiviilisikute saatuse pärast, kes on ebaseaduslikult väljasaadetud ja ümberasustatud Venemaale ja Valgevenesse. Euroopa Ülemkogu kordab oma tungivat üleskutset Venemaale ja Valgevenele tagada viivitamata nende turvaline tagasipöördumine Ukrainasse. Ülemkogu tervitab algatusi, mille eesmärk on aidata tuua Ukraina lapsi tagasi nende perekondadesse ja kogukondadesse, sealhulgas Ukraina laste tagasitoomise rahvusvahelist koalitsiooni, mille juures on Euroopa Liidul nüüd vaatljastaatus.
9. Euroopa Ülemkogu tervitab 11.–12. juunil 2024 Berliinis toimunud Ukraina taastamise konverentsi tulemusi. Võttes arvesse halvenevat humanitaarolukorda, eelkõige Ukrainas rindejoonel asuvates piirkondades, on hädavajalik jätkata humanitaar- ja elanikkonnakaitseabi andmist ning tagada humanitaarabiga seotud juurdepääs. Euroopa Liit võtab jätkuvalt väga tõsiselt kohustust toetada rahvusvaheliste partneritega koordineerides Ukraina taastamist, taastumist ja ülesehitamist, sealhulgas mis puudutab demineerimisabi. Sellega seoses, pärast nõukogu poolt Ukraina kavale antud positiivset hinnangut, tervitab Euroopa Ülemkogu eelmaksete kiiret tegemist kuni 1,89 miljardi euro ulatuses, et aidata Ukrainat tema taastumisel ja ülesehitamisel, mis on eriti kiireloomuline ülesanne energeetikasektoris.
10. Euroopa Ülemkogu kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles partneritega koordineerides kiiresti tõhustama toetust Ukraina energeetikasektorile. Ülemkogu kutsub komisjoni, kõrget esindajat ja nõukogu üles kiirendama ettevalmistusi Ukraina toetamiseks talvel.
11. Euroopa Ülemkogu tervitab Ukrainas läbiviidava ELi nõuandemissiooni (EUAM) volituste hiljutist pikendamist. See võimaldab missioonil suurendada oma jõupingutusi Ukraina vabastatud ja nendega külgnevatel aladel, et toetada õigusriigi taastamist ja riigi osutatavate teenuste taastamist nendes piirkondades.

12. Euroopa Ülemkogu tervitab Venemaa vastu suunatud 14. sanktsioonipaketi vastuvõtmist ja kokkulepet täiendavate piiravate meetmete kohta Valgevene vastu. Ülemkogu kutsub üles tagama täieliku ja tulemusliku sanktsioonide täitmise ning võtma täiendavaid meetmeid, et võidelda nendest kõrvalehoidmise vastu, sealhulgas kolmandate riikide kaudu toimuva kõrvalehoidmise vastu. Euroopa Liit on jätkuvalt valmis piirama veelgi Venemaa suutlikkust sõda pidada ning kutsub kõiki riike tungivalt üles mitte andma mis tahes materiaalsel või muud toetust Venemaa agressioonisõjale.
13. Euroopa Liit on endiselt pühendunud sellele, et Venemaa ja tema juhtkond võetaks Ukraina-vastase agressioonisõja pidamise ja muude rahvusvahelise õiguse kohaselt raskeimate kuritegude ning tema sõja põhjustatud tohutu kahju eest täielikult vastutusele. Euroopa Ülemkogu tervitab tehtud edusamme ja innustab tegema täiendavaid jõupingutusi kõigis töösuundades.
14. Euroopa Ülemkogu tervitab läbirääkimisraamistiku vastuvõtmist ja esimese valitsustevahelise konverentsi toimumist Ukraina ühinemise teemal. Euroopa Liit jätkab tihedat koostööd Ukrainaga ja toetab jätkuvalt riigi reformipüüdlusi Euroopa suunas liikumisel.

II. LÄHIS-IDA

15. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid Lähis-Idas.
16. Euroopa Ülemkogu kordab, et mõistab teravalt hukka Hamasi ja teiste terrorirühmituste poolt 7. oktoobril 2023 Iisraeli vastu toime pandud jõhkrad terrorirünnakud. Ülemkogu väljendab oma täielikku solidaarsust Iisraeli ja selle rahvaga ja toetust nendele ning kinnitab taas oma täielikku pühendumust Iisraeli julgeolekule ja piirkondlikule stabiilsusele. Kasutades oma õigust ennast kaitsta, peab Iisrael igal juhul täielikult täitma rahvusvahelisest õigusest, kaasa arvatud rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi.

Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on oluline järgida ja rakendada Rahvusvahelise Kohtu määruseid, mis on õiguslikult siduvad.

17. Euroopa Ülemkogu tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2735 vastuvõtmist. Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamata ja tingimusteta täielikult rakendama relvarahu ettepaneku tingimused, mis tooks kaasa kohese relvarahu Gazas, kõigi pantvangide vabastamise, humanitaarabi voo märkimisväärse ja püsiva suurenemise kogu Gazas ning kestva relvarahu ja kriisi lõppemise, kusjuures oleksid tagatud Iisraeli julgeolekuhuvid ja Palestiina tsiviilelanike ohutus.
18. Tuletades meelde vajadust rakendada Rahvusvahelise Kohtu 24. mai 2024. aasta määrust, väljendab Euroopa Ülemkogu sügavat muret Rafahis toimuvate maavägede operatsioonide tsiviilelanikkonnale avalduvate tagajärgede pärast.
19. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka kõik tsiviilisikute hukkumised. Ülemkogu märgib sügava murega, et tsiviilohvrite, eriti lapsohvrite hulk on vastuvõetamatu ning et nälgivaid inimesi on katastroofiliselt palju ja esineb vahetu näljahädaoht, mis on tingitud abi ebapiisavast sisenemisest Gazasse. Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles tegema kõik võimaliku, et kaitsta tsiviilisikute elu. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas, et tuleb kiiresti tagada abivajavatele palestiinlastele täielik, kiire, turvaline ja takistamatu juurdepääs piisavale humanitaarabile ning võimaldada ja hõlbustada humanitaartöötajate ja rahvusvaheliste organisatsioonide Gazas tulemuslikult tegutsemist. Selles kontekstis rõhutab ülemkogu, et teenused, mida UNRWA osutab Gazas ja kogu piirkonnas, on hädavajalikud, ning mõistab hukka kõik katsed nimetada ÜRO asutust terroriorganisatsiooniks. Euroopa Ülemkogu tervitab UNRWA esitatud tegevuskava. Selle rakendamist jälgitakse tähelepanelikult. Euroopa Ülemkogu tervitab Jordaania ja Egiptuse püsivaid jõupingutusi kriisi leevendamiseks, sealhulgas 11. juunil 2024 Jordaalias toimunud humanitaarkonverentsi korraldamist.

20. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka hiljutised rünnakud, mis kahjustasid Rahvusvahelise Punase Risti Komitee ruume Gazas. Ülemkogu kutsub kõiki osalisi üles võtma kooskõlas nende rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevate kohustustega kõik võimalikud ettevaatusabinõud, et vältida kahju tsiviilisikutele, humanitaartöötajatele ja -raijatistele, ning andma Rahvusvahelisele Punase Risti Komiteele juurdepääsu kinnipidamiskohtadele.
21. Euroopa Ülemkogu mõistab rangelt hukka Jordani Läänekaldal, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas, jätkuva äärmuslastest asunike vägivalla. Ülemkogu kutsub nõukogu üles jätkama tööd edasiste piiravate meetmetega äärmuslastest asunike vastu. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles tagama turvalise juurdepääsu pühapaikadele ja säilitama *status quo*. Kõik peavad säilitama ja austama Jeruusalemma ja selle vanalinna eristaatust ja eripära, selle pühamute puutumatust ning selle kõigi kogukondade püsijäämist. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka Iisraeli valitsuse otsused laiendada veelgi ebaseaduslikke asundusi okupeeritud Jordani Läänekaldal ja kutsub Iisraeli tungivalt üles need otsused tühistama.
22. Euroopa Ülemkogu väljendab muret pingete suurenemise pärast piirkonnas, eelkõige sinise joone ääres, ning mõlemal pool Iisraeli-Liibanoni piiri toimuva suureneva hävitustegevuse ja tsiviilisikute sundränne pärast. Euroopa Ülemkogu kutsub kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1701 kõiki osalisi tungivalt üles tegutsema vaoshoitult, vältima edasist eskaleerumist ja osalema rahvusvahelistes diplomaatilistes jõupingutustes. Euroopa Ülemkogu mõistab kõige karmimalt hukka kõik ELi liikmesriikide vastu suunatud ähvardused, mis samuti suurendavad eskaleerumist, ning kinnitab taas oma vankumatut solidaarsust liikmesriikidega. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles jätkama tööd Liibanonile, kaasa arvatud Liibanoni relvajõududele ning Liibanonis viibivatele ÜRO ajutistele vägedele (UNIFIL) antava ELi toetuse tugevdamiseks.

23. Euroopa Liit kordab kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu asjaomaste resolutsioonidega oma vankumatut pühendumust püsivale ja kestlikule rahule, mille aluseks on kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus, mille kohaselt eksisteerivad kõrvuti rahu, turvaliselt ning teineteist vastastikku tunnustades Iisraeli Riik ning sõltumatu, demokraatlik, terviklik, suverääne ja elujõuline Palestiina riik. Euroopa Liit jätkab koostööd rahvusvaheliste partneritega, et taaselustada sel eesmärgil poliitiline protsess. Euroopa Ülemkogu märgib, et kindel suund Palestiina riiklusele on selle poliitilise protsessi oluline osa. Euroopa Liit annab aktiivse panuse koordineeritud rahvusvahelistesse jõupingutustesse Gaza ülesehitamiseks. Samuti toetab EL Palestiina omavalitsust vajalike reformide elluviimisel ja institutsioonilise suutlikkuse arendamisel. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et Palestiina omavalitsust nõrgendav tegevus peab lõppema, ning kutsub Iisraeli üles andma üle kinni peetud maksutulud ja võtma vajalikud meetmed, et tagada Iisraeli ja Palestiina pankade vaheliste korrespondentpangandusteenuste säilimine.

III. JULGEOLEK JA KAITSE

24. Tuletades meelde oma 2024. aasta märtsi järeldusi ja eelkõige Euroopa vajadust vähendada oma strateegilisi sõltuvusi, suurendada oma üldist kaitsevalmidust ja -võimet ning vastavalt veelgi tugevdada oma kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, arutas Euroopa Ülemkogu kiireloomulisi, koheseid ja keskpika perioodi kaitsevajadusi ning Euroopa kaitsealgatusi. Samuti pidas ülemkogu esimese arutelu Euroopa kaitsesektori rahastamiseks vahendite kaasamise võimaluste üle.
25. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu, liikmesriike, komisjoni ja kõrget esindajat üles jätkama kooskõlas oma vastavate pädevustega tööd kõigi tegevussuundadega, eelkõige seoses:
- lünkadega üliolulistest võimetest, tuginedes võimearendusplaanile;
 - Euroopa kaitsetööstuse strateegiaga ning
 - ettepanekuga Euroopa kaitsetööstuse programmi kohta, eesmärgiga võtta see vastu 2025. aasta keskpaigaks.

26. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles esitama nõukogule arutamiseks väljatöötatud võimalused avaliku ja erasektori poolseks rahastuseks, et tugevdada kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi ning käsitleda lünki üliolulistes võimetes.
27. Lisaks tervitab Euroopa Ülemkogu Euroopa Investeeringispanga Grupi poolt vastu võetud julgeoleku- ja kaitsealast tegevuskava ning kutsub üles seda kiiresti rakendama. Ülemkogu kutsub Euroopa Investeeringispanka üles hindama ja vastavalt vajadusele veelgi kohandama oma kaitsetööstusele laenu andmise poliitikat, kaitstes samal ajal oma rahastamisvõimet.
28. Ülalmainitu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.

IV. KONKURENTSIVÕIME

29. Tulenevalt oma 2024. aasta aprilli järeldustest ja eesistujariigi aruandest uue Euroopa konkurentsivõime kokkuleppe osas tehtava töö kohta, vaatas Euroopa Ülemkogu läbi edusammud, mida on tehtud seoses algatustega, mille eesmärk on suurendada liidu konkurentsivõimet, tagada liidu majanduslik vastupanuvõime ning saavutada ühtse turu täielik potentsiaal.
30. Eelkõige kapitaliturgude liidu osas kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu ja komisjoni üles kiirendama tööd kõikide kindlaks tehtud meetmetega, sealhulgas menetluses olevate ettepanekutega, mis on vajalikud selleks, et luua tõeliselt integreeritud turud, mis on kättesaadavad kõigile kodanikele ja ettevõtetele kogu liidus ning millest saavad kasu kõik liikmesriigid. Ülemkogu kordab kapitaliturgude liidu kiireloomulisust ja tähtsust märkimisväärse hulga erainvesteeringute kaasamisel, mis on vajalik eesseisvate väljakutsetega toime tulemiseks.
31. Euroopa Ülemkogu jääb ootama kiireid ja otsustavaid edusamme uue Euroopa konkurentsivõime kokkuleppe kõigis tegevussuundades aasta lõpuks ning jätkab selle teema käsitlemist.

V. MUUD KÜSIMUSED

Ränne

32. Euroopa Ülemkogu pidas rände teemal strateegilise arutelu ja võttis teadmiseks komisjoni presidendi hiljutise kirja.

Must meri

33. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas julgeoleku ja stabiilsuse tähtsust Mustal merel ning kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles koostama ühisteatise ELi strateegilise lähenemisviisi väljatöötamise kohta Musta mere suhtes.

Moldova Vabariik

34. Euroopa Liit annab Moldova Vabariigile jätkuvalt igakülgset asjakohast toetust Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tulenevate väljakutsetega toimetulemiseks ning selleks, et tugevdada riigi vastupanuvõimet, julgeolekut ja stabiilsust Venemaa destabiliseeriva tegevusega silmitsi seistes, eriti sel sügisel toimuvate valimiste ja referendumide kontekstis. Euroopa Ülemkogu tervitab liikmesriikide kahepoolseid kohustusi toetada Euroopa Liidu partnerlusmissiooni (EUPM Moldova), et suurendada julgeolekusektori vastupanuvõimet.
35. Euroopa Ülemkogu tervitab läbirääkimisraamistiku vastuvõtmist ja esimese valitsustevahelise konverentsi toimumist Moldova Vabariigi ühinemise teemal. Euroopa Liit jätkab tihedat koostööd Moldova Vabariigiga ning toetab jätkuvalt riigi reformipüüdlusi Euroopa suunas liikumisel.

Gruusia

36. Euroopa Ülemkogu väljendab suurt muret hiljutiste arengute pärast Gruusias. Eelkõige kujutab välismõju läbipaistvuse kohta vastu võetud seadus endast tagasiminekut meetmete osas, mis on sätestatud komisjoni soovitusel kandidaatriigi staatuse kohta. Euroopa Ülemkogu kutsub Gruusia ametivõime üles näitama selgelt oma kavatsusi, pöörates tagasi praeguselt tegevussuunalt, mis seab ohtu Gruusia liikumise ELiga ühinemise suunas ja viib *de facto* ühinemisprotsessi peatamiseni.
37. Euroopa Ülemkogu kutsub üles lõpetama Gruusias kodanikuühiskonna esindajate, poliitiliste liidrite, kodanikuühiskonna aktivistide ja ajakirjanike vastu suunatud üha sagedasemad hirmutamised, ähvardamised ja füüsilised rünnakud. Ülemkogu tuletab meelde, et Euroopa Liidu aluseks olevate väärtuste ja põhimõtete austamine on äärmiselt oluline iga liikmeks saada sooviva riigi jaoks.
38. Euroopa Ülemkogu kutsub Gruusia ametivõime üles tagama, et sel sügisel toimuvad parlamendivalimised on vabad ja õiglasel, ning innustab partnereid teostama ulatuslikke pikaajalisi ja lühiajalisi valimiste vaatlemisi. Ülemkogu jätkab olukorra tähelepanelikku jälgimist.
39. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma vankumatut toetust Gruusia territoriaalsele terviklikkusele. Ülemkogu kordab oma kindlat solidaarsust Gruusia rahvaga ja oma valmisolekut jätkata Gruusia elanike toetamist teel Euroopaga seotud tuleviku suunas.

Hübriidohud

40. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja partnerite vastu suunatud ja üha levinumad mis tahes vormis hübriidtegevused, sealhulgas hirmutamise, sabotaaži, õõnestustegevuse, välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised, desinformatsiooni, pahatahtliku kübertegevuse ja rändajate ärakasutamise kolmandate riikide poolt. Venemaa on intensiivistanud oma kampaaniat uute aktiivsete operatsioonidega Euroopa pinnal. Euroopa Liit ja liikmesriigid reageerivad sellistele tegevustele ühtselt ja sihikindlalt.

41. Vastuseks Venemaa destabiliseerivale tegevusele välismaal kordab Euroopa Ülemkogu oma üleskutset jätkata nõukogus tööd uue sanktsioonirežiimi kehtestamiseks. Euroopa Liit jätkab ka tihedat koostööd partneritega kolmandate riikide hübriidtegevuse, sealhulgas valenarratiivide ja desinformatsiooni avastamiseks ning selle vastu võitlemiseks.

Antisemitismi-, rassismi- ja ksenofoobiavastane võitlus

42. Euroopa Ülemkogu kordab, et mõistab kõige karmimalt hukka igasuguses vormis antisemitismi, vaenu, sallimatuse, rassismi ja ksenofoobia, sealhulgas moslemivastase vaenu.

VI. JÄRGMINE INSTITUTSIOONILINE TSÜKKEL

Ametisse nimetamised

43. Euroopa Ülemkogu valis António Costa Euroopa Ülemkogu eesistujaks ajavahemikuks 1. detsembrist 2024 kuni 31. maini 2027. Ülemkogu palus, et nõukogu peasekretär abistaks valitud Euroopa Ülemkogu eesistujat üleminekuajal.
44. Euroopa Ülemkogu tervitas majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu osaliste, mille rahaühik on euro, riigipeade ja valitsusjuhtide otsust nimetada euroala tippkohtumise eesistujana ajavahemikuks 1. detsembrist 2024 kuni 31. maini 2027 ametisse António Costa.
45. Euroopa Ülemkogu võttis vastu otsuse, millega esitatakse Euroopa Parlamendile Ursula von der Leyeni kandidatuur Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale.
46. Euroopa Ülemkogu leiab, et Kaja Kallas on sobiv kandidaat liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ametikohale, eeldusel et komisjoni ametisseastuv president annab oma nõusoleku.

Strateegiline tegevuskava

47. Euroopa Ülemkogu võttis vastu liidu strateegilise tegevuskava aastateks 2024–2029 lisas esitatud kujul.

VII. TEGEVUSKAVA SISEREFORMIDEGA SEOTUD EDASISEKS TÖÖKS

48. Selleks et muuta EL tugevamaks ja suurendada Euroopa suveräänsust, rõhutab Euroopa Ülemkogu vajadust teha vajalikud sisemised ettevalmistused ja reformid, et täita liidu pikaajalised eesmärgid ning käsitleda põhiküsimusi, mis on seotud liidu prioriteetide ja poliitikaga ning tema suutlikkusega tegutseda, võttes arvesse uut geopoliitilist reaalsust ja üha keerukamaid väljakutseid.
49. See töö peaks jätkuma paralleelselt laienemisprotsessiga, kuna nii liit kui ka tulevased liikmesriigid peavad olema ühinemise ajal valmis.
50. Sel eesmärgil esitab Euroopa Ülemkogu edasiseks tööks järgmise tegevuskava:
- a) Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni teatise laienemiseelsete reformide ja poliitika läbivaatamise kohta ning kutsub komisjoni üles esitama 2025. aasta kevadeks põhjalikud poliitika läbivaatamised, mis sisaldavad tegevuslikke aspekte järgmise nelja tegevussuuna kohta:
 - i) väärtused, sealhulgas õigusriigi kaitsmise vahendid ja protsessid;
 - ii) poliitika, mille eesmärk on muu hulgas tagada ELi pikaajaline konkurentsivõime, jõukus ja juhtpositsioon üleilmsel areenil ning tugevdada selle strateegilist suveräänsust;
 - iii) eelarve, sealhulgas mis puudutab järgmisi läbirääkimisi mitmeaastase finantsraamistiku üle, mille kohta esitatakse ettepanek 1. juuliks 2025, ning
 - iv) valitsemine.
 - b) Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks eesistujariigi eduaruande Euroopa tuleviku kohta. Ülemkogu kutsub nõukogu üles jätkama tööd ja esitama 2025. aasta juuniks järelaruande, milles käsitletakse nimetatud nelja tegevussuunda.
51. Euroopa Ülemkogu vaatab edusammud läbi 2025. aasta juunis ja annab vajaduse korral täiendavaid suuniseid.

Strateegiline tegevuskava 2024–2029

Euroopa Liit rajati tungiva vajaduse tõttu tagada Euroopas rahu, tuginedes koostööle, solidaarsusele ja ühisele majanduslikule heaolule. See algne lubadus on endiselt meie suunaandjaks ja aluseks meie prioriteedile, milleks on tugev ja suveräänne Euroopa.

Ülemaailmset poliitilist maastikku kujundavad ümber strateegiline konkurents, suurenev ülemaailmne ebastabiilsus ja katsed õõnestada reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda. Venemaa on toonud sõja tagasi meie kontinendile. Meie naabruses Lähis-Idas on olukord dramaatiline. Meie looduskeskkond seisab silmitsi üha suuremate kahjude ja häiretega, mis on tingitud kliimamuutustest, bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest ja reostusest. Uute tehnoloogiate kiire areng toob kaasa võimalusi ja võimalikke riske.

Need enneolematud väljakutsed on sundinud meid viimase viie aasta jooksul uuendama oma koostööd ja integratsiooni. Üheskoos oleme seadnud kliimamuutuste vastu võitlemise peamised eesmärgid ja kehtestanud ambitsioonika raamistiku digiüleminekuks. Üheskoos töötasime välja vaktsiinid ja levitasime neid üle kogu Euroopa ja väljaspool ning lõime ulatusliku taastefondi, et reageerida pandeemiale, mis mõjutas meie ühiskonda ettenägematul viisil. Üheskoos kaitsesime oma majandust energiakriisi ajal. Samuti oleme koos andnud märkimisväärset sõjalist ja majanduslikku toetust Ukrainale, et ta saaks end kaitsta Venemaa agressioonisõja vastu ja kaitsta Euroopa julgeolekut. Kuid me ei piirdu sellega. Me vastame liidu rajajate üleskutsele ja tagame, et näitame reageerimisel üles loovust, mis on kooskõlas meie ees seisvate väljakutsete ulatusega.

Liidu ja liikmesriikidena ühendame oma tugevad küljed ja ressursid, et minna järgmistele aastatele vastu ühtselt ja otsusekindlalt. Tegeleme meie kodanike soovidega. Tugevdame oma konkurentsivõimet ja saame esimeseks kliimanetraalseks maailmajaoks, viies edukalt ellu kliima- ja digipöörde, jätmata kedagi kõrvale. Me käsitleme rändega seotud väljakutseid. Võtame vajaliku vastutuse oma julgeoleku ja kaitse eest ning suurendame oma suutlikkust tegutseda oma huvide kaitsmisel ning suurendada mõjuvõimu maailmas. Võtame juhtrolli ülemaailmsete väljakutsetega tegelemisel, toetades rahvusvahelist õigust ja institutsioone, õiglast ülemaailmset juhtimist, kaasavat mitmepoolsust ning kestlikku majanduskasvu ja arengut.

Tugev ja konkurentsivõimeline sotsiaalne turumajandus on meie eesmärkide saavutamise liikumapanev jõud. Tänapäeva ülimalt konkurentsitihedas maailmas peame vallandama Euroopa ettevõtlusvaimu. Euroopa on tegijate, tootjate ja novaatorite kontinent. Usaldades meie ettevõtetele riskide muutmise võimalusteks, ergutab see investeringuid, hoogustab majanduskasvu ja annab Euroopale maailmas juhtpositsiooni keskkonnahoidliku ja digitaalse tööstuse ja tehnoloogia valdkonnas.

Meie väärtused ja õigusriik on meie suunanäitajaks nii liidusiseselt kui ka väljaspool. Need on aluseks tugevamale, jõukamale ja demokraatlikumale liidule, mis teenib meie kodanikke.

Euroopa Ülemkogu lepib kokku järgmistes prioriteetides ning kutsub Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni üles neid järgmises institutsioonilises tsüklis ellu viima, austades aluslepingutes sätestatud institutsioonilist võimude tasakaalu ning pädevuse andmise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Liidu järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb neid prioriteete kajastada, tagades, et ELi eelarve on tulevikukindel ning et üle-euroopalistele väljakutsetele reageeritakse Euroopa tasandil. Sellega seoses teeme tööd uute omavahendite kasutuselevõtmiseks.

Vaba ja demokraatlik Euroopa

Euroopa väärtuste kaitsmine liidusiseselt

Meie väärtused on meie tugevus. Me kaitseme ja edendame oma alusväärtusi – inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine –, mis jäävad meie liidu nurgakiviks.

Edendame ja kaitseme õigusriigi põhimõtte austamist, mis on Euroopa koostöö alus, järgides objektiivsuse, mittediskrimineerimise ja liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõtteid. Tugevdame oma demokraatlikku vastupanuvõimet, sealhulgas süvendades kodanike kaasatust, kaitses vaba ja mitmekesisist meediat ja kodanikuühiskonda, võideldes välissekkumise vastu ja võideldes destabiliseerimiskatsete vastu, mis toimuvad muu hulgas desinformatsiooni ja vaenukõne abil. Tugevdame demokraatlikku arutelu ja tagame, et tehnoloogiahiid võtaksid vastutuse internetis toimuva demokraatliku dialoogi kaitsmise eest. Edendame oma kultuurilist mitmekesisust ja pärandit.

Meie väärtuste järgimine üleilmsel tasandil

Euroopa Liit jätkab rahvusvahelise õiguskorra kõige tugevama toetajana, toetades kindlalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja ÜRO põhikirjas sätestatud põhimõtteid. Eelkõige jätkab Euroopa Liit jõupingutusi ülemaailmse rahu, õigluse ja stabiilsuse, samuti demokraatia, universaalsete inimõiguste ning kestliku arengu eesmärkide täitmise edendamiseks kõigil rahvusvahelistel foorumitel. Meie püüdluseks on reformida mitmepoolset süsteemi, muutes selle kaasavamaks ja tõhusamaks.

Tugev ja turvaline Euroopa

Sidusa ja mõjuka välistegevuse tagamine

Meid ümbritsevat maailma iseloomustab suurenenud vastasseis, tehingupõhisus ja ebakindlus. Me kohaneme pidevalt muutuvate oludega, kinnitades Euroopa Liidu ambitsiooni ja rolli strateegilise ülemaailmse osalejana uues multipolaarses geopoliitilises kontekstis.

Täiemahuline sissetung Ukrainasse on samuti rünnak vaba ja demokraatliku Euroopa vastu. Euroopa Liit toetab Ukrainat, kes võitleb selle nimel, et säilitada oma sõltumatus ja suveräänsus ning taastada oma territoriaalne terviklikkus rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Samuti toetame Ukrainat ülesehitamises ja õiglase rahu poole püüdluses. Tõhustame oma tööd julgeoleku, stabiilsuse, rahu ja heaolu edendamiseks oma naabruses ja kaugemal.

Teeme tihedat koostööd partneritega ja arendame vastastikku kasulikke strateegilisi partnerlusi ühiste väljakutsete lahendamiseks. Me kasutame liidu parimates huvides nii ELi sise- kui ka välispoliitikat, tehes seda hästi koordineeritud viisil.

Meie julgeoleku ja kaitse tugevdamine ning kodanike kaitsmine

Euroopa peab olema koht, kus inimesed on vabad ja kus neil on turvaline olla ning kus nad tunnevad end vabana ja turvaliselt. Euroopa Liit ja liikmesriigid on astunud julgeid samme, et tugevdada liidu kaitsevalmidust ja -võimet, sealhulgas suurendanud kaitsekulutusi. Edaspidi investeerime ühiselt oluliselt rohkem ja paremini, vähendame oma strateegilisi sõltuvusi, suurendame oma suutlikkust ning tugevdame vastavalt oma kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi.

Meie julgeoleku suurendamine nõuab tugevat majanduslikku baasi. Võtame kasutusele vajalikud vahendid, et tugevdada oma julgeolekut ja kodanike kaitset ning reageerida uutele tekkivatele ohtudele. Suurendame Euroopa relvajõudude koostalitlusvõimet. Parandame kiiresti tingimusi Euroopa kaitsetööstuse laiendamiseks, luues paremini integreeritud Euroopa kaitseturu ning edendades ühishankeid. Tervitame liikmesriikide juhtprojekte ja kaitsealgatusi. Parandame juurdepääsu avaliku ja erasektori rahastamisele, uurides kõiki võimalusi, sealhulgas katalüsaatorina toimiva Euroopa Investeeringispanga Grupi suurema rolli kaudu.

Julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit aitab positiivselt kaasa ülemaailmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus. Teeme koostööd Atlandi-üleste partnerite ja NATOga, järgides täielikult aluslepingutes sätestatud ja Euroopa Ülemkogus kinnitatud põhimõtteid, ilma et see piiraks teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võttes arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.

Selleks et tugevdada liidusisest julgeolekut, võitleme kuritegevuse ja internetikuritegevuse vastu ning ennetame korruptsiooni ja võitleme selle vastu, kasutades kõiki meie liidu õiguskaitse- ja õigusalase koostöö vahendeid. Otsusekindlalt võitleme organiseeritud kuritegevuse vastu ja takistame piiriülesest kuritegevusest saadava ebaseadusliku tuluga voogu. Võitleme katsetega külvata lõhestatust, radikaliseerumist, terrorismi ja vägivaldset äärmuslust.

Euroopa Liit tugevdab oma vastupanuvõimet, valmisolekut, kriisiennetus- ja kriisidele reageerimise suutlikkust kõiki ohte ja kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi kohaselt, et kaitsta meie kodanikke ja ühiskonda erinevate kriiside, sealhulgas loodusõnnetuste ja tervisealaste hädaolukordade eest. Tõhustame ühist reageerimist küber- ja hübriidsõjale, välisriigist lähtuvatele manipulatsioonidele ja sekkumistele ning meie elutähtsat taristut ähvardavatele ohtudele. Pöörame erilist tähelepanu ühiskonna vastupanuvõime suurendamisele.

Valmistumine suuremaks ja tugevamaks liiduks

Uus geopoliitiline reaalsus toob esile laienemise tähtsust geostrateegilise investeeringuna rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse. Laienemisprotsess on saanud uue hoo. Nii ELil kui ka liiduga ühineda soovivatel riikidel on nüüd kohustus seda võimalust maksimaalselt ära kasutada ja sellest selgelt teavitada.

Euroopa Liit järgib laienemisel tulemuspõhist lähenemisviisi ja kasutab käegakatsutavaid stiimuleid. Euroopa Liit toetab liiduga ühineda soovivaid riike ühinemiskriteeriumide täitmisel asjakohaste vahendite abil ning kasutab kõiki võimalusi, et veelgi edendada järkjärgulist integreerimist. Samuti innustab liit reformialaseid jõupingutusi, eelkõige õigusriigi valdkonnas, ning piirkondlikku integratsiooni, heanaaberlikke suhteid, leppimist ja kahepoolsete vaidluste lahendamist.

Samal ajal viib Euroopa Liit läbi vajalikud sisereformid, et tagada meie poliitika tulevikukindlus ja kestlik rahastamine ning ELi institutsioonide jätkuv tõhus toimimine ja tegevus.

Püüdlemine rännet käsitleva tervikliku lähenemisviisi ja piirihalduse poole

Kodanike vaba liikumise tagamine ELis on Euroopa Liidu oluline saavutus ja eeldab Schengeni ala nõuetekohast toimimist. Selle vabadusega kaasneb jagatud vastutus meie ühiste kohustuste täitmise ja rakendamise ning ELi välispiiride tõhusa kaitsmise eest. See on eeltingimus julgeoleku tagamiseks ning avaliku korra säilitamiseks kooskõlas meie põhimõtete ja väärtustega.

Euroopa Liit jätkab laiahaardelise partnerluse lähenemisviisi kaudu vastastikku kasulikul viisil koostööd päritolu- ja transiidiriikidega. Üheskoos käsitleme ebaseadusliku rände ja selle algpõhjustega seotud pikaajalisi väljakutseid ning teeme tööd tagasisaatmiste osas. Samuti uurime rändevõimalusi, sealhulgas mis puudutab seaduslike kanalite kaudu toimuvat rännet. Võitleme rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise võrgustike vastu ja lõhume sellest ebainimlikust kaubandusest kasu saajate ärimudeli. Kaalume uusi viise ebaseadusliku rände ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks. Leiame ühised lahendused julgeolekuohule, mida tekitab rände ärakasutamine.

Jõukas ja konkurentsivõimeline Euroopa

Meie konkurentsivõime tugevdamine

Oleme kindlalt otsustanud tugevdada oma pikaajalise konkurentsivõime alust ning parandada kodanike majanduslikku ja sotsiaalset heaolu. Töötame selle nimel, et suurendada nende ostujõudu, luua häid töökohti ning tagada kaupade ja teenuste kvaliteet Euroopas. Tugevdame oma suveräänsust strateegilistes sektorites ning muudame Euroopa tehnoloogiliseks ja tööstuslikuks suurjõuks, edendades samal ajal avatud majandust. Kaotame majanduskasvu, tootlikkuse ja innovatsiooni alased puudujäägid, mis meil on võrreldes rahvusvaheliste partnerite ja peamiste konkurentidega. Selleks on vajalikud märkimisväärsed kollektiivsed investeeringud, kaasates nii avaliku kui ka erasektori rahalisi vahendeid, sealhulgas Euroopa Investeermispanga kaudu.

Meie suurim eelis selles püüdluses on ühtne turg, mis on jõukuse ja lähenemise pikaajaline mootor ning võimaldab mastaabisäästu. Seetõttu süvendame seda veelgi, eelkõige energeetika, rahanduse ja telekommunikatsiooni valdkonnas. Kõrvaldame allesjäänud tõkked, eelkõige seoses teenuste ja esmatähtsate kaupadega, ning tagame parema ühendatuse kaudu võrdse juurdepääsu ühtsele turule. Tagame tasakaalustatud ja tõhusa riigiabi- ja konkurentsiraamistiku, et säilitada ühtse turu terviklikkus ja võrdsed tingimused. VKEd on jätkuvalt Euroopa majanduslikus ja sotsiaalses struktuuris kesksel kohal.

Vajaliku investeerimispotentsiaali ärakasutamiseks kiirendame finantsintegratsiooni, saavutades kapitaliturgude liidu ja kujundades välja pangandusliidu. Loomes tõeliselt integreeritud Euroopa kapitaliturud, mis on kättesaadavad ja atraktiivsed kõigile kodanikele ja ettevõtjatele ning millest saavad kasu kõik liikmesriigid.

Olles kogemustest õppinud, ei luba me oma avatud turgude kahjustamist. Edendame jõuliselt WTO kesksel rolli ning järgime ambitsioonikat, jõulist, avatud ja kestlikku kaubanduspoliitikat, mis võimaldab õiglaste kaubanduslepingute sõlmimist ning avab kolmandate riikide turud ELi ettevõtjatele, kaitseb ELi huve, võimaldab vastupidavate ja usaldusväärsete tarneahelate kujunemist, kindlustab tõeliselt võrdsed tingimused ning loob vastastikkusel põhinevad turulepääsu võimalused. Tugevdame oma majandusjulgeolekut, vähendame kahjulikku sõltuvust ning mitmekesistame ja kindlustame strateegilisi tarneahelaid, sealhulgas suurendades merendusjulgeolekut. Suurendame oma suutlikkust tundlikes sektorites ja tuleviku võtmetehnoloogiates, nagu kaitse, kosmos, tehisintellekt, kvantitehnoloogia, pooljuhid, 5G/6G, tervishoid, biotehnoloogia, nullnetotehnoloogia, liikuvus, farmaatsiatooted, kemikaalid ja kõrgtehnoloogilised materjalid. Selles püüdluses on väga oluline edendada innovatsiooni ja teadusuuringuid ning võimendada selliseid vahendeid nagu riigihanked.

Rohe- ja digipöörde edukas elluviimine

2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamise suunas liikumisel oleme pragmaatilised ning kasutame ära rohe- ja digipöörde potentsiaali, et luua tuleviku turud, tööstusharud ja kvaliteetsed töökohad. Loomes stabiilse ja prognoositava raamistiku ning toetavama keskkonna, et suurendada Euroopa tootmisvõimsust nullnetotehnoloogiate ja -toodete valdkonnas. Investeeringe ulatuslikku piiriüleseks energia-, vee-, transpordi- ja kommunikatsioonitaristusse.

Püüdleme ausa ja õiglase kliimapöörde poole, et jääda ülemaailmselt konkurentsivõimeliseks ja suurendada oma energiasõltumatust. Kiirendades energiasüsteemi ümberkujundamist, ehitame üles tõelise energialiidu ning tagame rohke, taskukohase ja puhta energiaga varustatuse. See eeldab ambitsioonikat elektrifitseerimist, kasutades nullneto- ja vähese süsinikuheitega lahendusi, ning investeringuid võrkudesse, salvestamisse ja võrkudevahelistesse ühendustesse. Arendame välja ringluspõhisema ja ressursitõhusama majanduse, edendades puhta tehnoloogia tööstuslikku arengut, kasutades täielikult ära biomajanduse eeliseid ning võttes kasutusele keskkonnahoidliku ja aruka liikuvuse koos piisava võrgutaristuga. See suurendab reaalsissetulekuid ja ostujõudu, parandades seeläbi kõigi ELi kodanike elatustaset.

Kasutame ära andmete kasutamata potentsiaali, edendame andmete koostalitlusvõimet ja innustame Euroopas investeerima pöördelistesse digitehnoloogiatesse, edendades nende rakendamist kogu majanduses, tagades samal ajal privaatsuse ja turvalisuse. Selleks on vaja tiptasemel digitaristut. Tuginedes ELi digiidentiteedile, loome uusi kogu ELi hõlmavaid kvaliteetseid e-teenuseid.

Euroopa Liit edendab konkurentsivõimelist, kestlikku ja vastupanuvõimelist põllumajandussektorit, mis tagab jätkuvalt toiduga kindlustatuse. Me toetame maakogukondade elujõulisust ja tugevdame põllumajandustootjate positsiooni toiduainete tarneahelas. Jätkame looduse kaitsmist ja ökosüsteemide, sealhulgas ookeanide degradeerumise ümberpööramist. Tugevdame veealast vastupanuvõimet liidus.

Innovatsiooni- ja ettevõtlussõbraliku keskkonna edendamine

Üha teadmiste- ja andmepõhisemas majanduses ning ülemaailmsel ja konkurentsipõhisel turul toetab, arendab ja kasvatab Euroopa oma ettevõtteid ja tööstust, meelitab ligi ja hoiab talente ning jääb atraktiivseks investeerimiskohaks.

Suurendame Euroopa teadus- ja innovatsioonisuutlikkust kujunemisjärgus ja progressi võimaldavate tehnoloogiate, sealhulgas kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas. Selleks, et tööstus muutuks olulistes sektorites tugevaks, peab liit ka kaitsma õiglast konkurentsi, võitlema ebaausate tavade vastu ja tagama võrdsed tingimused nii liidusiseselt kui ka kogu maailmas.

Et võimaldada ettevõtetel olla edukas, vähendame ambitsioonikalt kõigil tasanditel bürokraatlikku ja regulatiivset koormust ning lihtsustame, kiirendame ja digiteerime haldusmenetlusi, sealhulgas loamenetlusi, et vastata tänapäevase, dünaamilise ja tarbijasõbraliku investeerimiskeskonna vajadustele. Kohustume parandama õigusloomet, sealhulgas kasutades parimal viisil ära digitaalset valitsemist ning võttes arvesse VKEde ja idufirmade vajadusi. Töötame integreeritult, koordineeritult ja sidusalt kõigis poliitikavaldkondades ning pöörame erilist tähelepanu kokkulepitud poliitika rakendamisele ja jõustamisele.

Üheskoos edasiliikumine

Majanduskasv peab tooma kasu kõigile kodanikele. Toetame Euroopa Liidu sotsiaalset mõõdet, et igaüks saaks kasutada rohe- ja digipöörde pakutavaid võimalusi. Käsitleme põhjalikult demograafilisi väljakutseid ja nende mõju konkurentsivõimele, inimkapitalile ja võrdõiguslikkusele. Tagame, et Euroopa majandusmudel ja hoolekandesüsteemid toetaksid elujõulist pikaajalise ühiskonda. Sellega seoses tugevdame veelgi tervishoiuvaldkonda koostööd Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil ning parandame ravimite kättesaadavust kogu liidus.

Investeeringute inimeste oskustesse, koolitusse ja haridusse kogu nende elu jooksul ning innustame talentide liikuvust Euroopa Liidus ja mujal. Tuletades meelde Euroopa sotsiaalõiguste sammast, püüavad EL ja liikmesriigid tugevdada sotsiaaldialoogi, säilitada võrdsed võimalused ja vähendada ebavõrdsust. Tööturul osalemise määra suurendamine ja noorte tööhõive edendamine on lähiaastatel otsustava tähtsusega.

Selleks et edendada ELi üldist harmoonilist arengut, suurendame majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, et saavutada pidev ülespoole suunatud lähenemine, vähendada erinevusi, suurendada meie vastupanu- ja konkurentsivõimet ning stimuleerida pikaajalist majanduskasvu kogu liidus.

Meie saatus on meie enda käes. Meil on talent, julgus ja visioon, et oma tulevikku edukalt kujundada. Käesolev strateegiline tegevuskava on meie ühine lubadus teenida ühemõtteliselt meie kodanikke ning täita meie aluseesmärki, milleks on rahu ja heaolu.